

Primární bezlesí v zóně lesa

Das primäre Offenland in der Waldzone

Bezlesí je tam, kde není les. Primární bezlesí je takové, kde se les od skončení doby ledové nikdy nevyvinul. Protože současné klima podporuje zapojování lesa, primární bezlesí zůstalo zachováno pouze na místech se specifickými podmínkami. Hlavní je nízká teplota, která ve vysokých horách určuje tzv. horní hranici lesa, nad níž roste jen bylinná a křovinná vegetace a alpské trávníky. Tento typ bezlesí je na Šumavě jen na nejvyšších vrcholech zejména v Bavorsku. V zóně lesa nalezneme primární bezlesí na výchozech skal a kamenných mořích, a pak v místech, kde má hlavní roli voda.

Luzenský potok • Lusenbach

Das Wasser hat die Schlüsselbedeutung bei der Gestaltung von ausgedehnten Mooren sowie kleinen Quellgebieten. Es beeinflusst grundsätzlich die Vegetation entlang der Wasserläufe mit seiner Dynamik. Durch ständige Uferstörungen, Flussbettveränderungen und Anschwemmungsbildungen entstehen und wieder verschwinden Standorte, die für das Vorkommen von lichtliebenden konkurrenzschwachen Arten geeignet sind. Solche Pflanzen wachsen heute auch entlang Pfade und Wege, wo sie einen neuen geeigneten Standort fanden.

Voda je klíčová při utváření rozsáhlých rašelinišť i drobných pramenišť. Svou dynamikou zásadně ovlivňuje vegetaci podél toků. Neustálým narušováním břehů, změnami koryta a vytvářením náplavů vznikají a zase mizí stanoviště vhodná pro výskyt světlomilných konkurenčně slabých druhů. Takové rostliny dnes rostou i podél pěšin a cest, kde našly nová vhodná stanoviště.

Das Wasser hat die Schlüsselbedeutung bei der Gestaltung von ausgedehnten Mooren sowie kleinen Quellgebieten. Es beeinflusst grundsätzlich die Vegetation entlang der Wasserläufe mit seiner Dynamik. Durch ständige Uferstörungen, Flussbettveränderungen und Anschwemmungsbildungen entstehen und wieder verschwinden Standorte, die für das Vorkommen von lichtliebenden konkurrenzschwachen Arten geeignet sind. Solche Pflanzen wachsen heute auch entlang Pfade und Wege, wo sie einen neuen geeigneten Standort fanden.

Skutečnými unikáty mohou být i velmi nenápadné rostliny. Jedním z takových je tráva tomka alpská (*Anthoxanthum alpinum*), podobná běžné tomce vonné. Na Šumavě byl její výskyt prokázán pouze na malé části Šumavských plání, kde je vázána právě na okolí potoků, okraje cest a rašelinišť.

tomka alpská
Alpen-Ruchgras

tomka vonná
Gewöhnliches Ruchgras

Die wahren Unikate können auch sehr unauffällige Pflanzen sein. Es ist zum Beispiel das Alpen-Ruchgras (*Anthoxanthum alpinum*), das dem Gewöhnlichen Ruchgras ähnlich ist. Im Böhmerwald war sein Vorkommen nur in einem kleinen Teil der Böhmerwälder Ebenen nachgewiesen, wo es gerade an die Umgebung von Bächen, die Ränder von Wegen und Mooren gebunden ist.

Okraje cest a okolí potoků je také jedno z center šumavského výskytu protěže norské (*Gnaphalium norvegicum*). Najdeme zde také nenápadný úrazník skalní (*Sagina saginoides*). Oba druhy mají své dvojníky: protěž lesní (*Gnaphalium sylvaticum*) a úrazník položený (*Sagina procumbens*), kteří se na Šumavě vyskytují mnohem hojněji.

protěž norská
Norwegisches Ruhrkraut

úrazník skalní
Alpen-Mastkraut

úrazník položený
Gewöhnliches
Niederliegendes Mastkraut

protěž lesní
Gewöhnliches
Wald-Ruhrkraut

Die Ränder von Wegen und die Umgebung von Bächen sind auch eines der Zentren des Böhmerwälder Vorkommens des Norwegischen Ruhrkrautes (*Gnaphalium norvegicum*). Wir finden hier auch das unauffällige Alpen-Mastkraut (*Sagina saginoides*). Die beiden Arten haben ihre Doppelgänger: das Gewöhnliche Wald-Ruhrkraut (*Gnaphalium sylvaticum*) und das Gewöhnliche Niederliegende Mastkraut (*Sagina procumbens*), die im Böhmerwald viel häufiger vorkommen.

Na okraje vodních toků, prameniště a okraje rašelinišť jsou ale také vázány nápadné rostliny. Jednou z nejdůležitějších je oměj šalamounek (*Aconitum plicatum*), který je endemitem Českého masivu a roste jen v našich hraničních horách.

oměj šalamounek • Sudeten-Eisenhut

An die Ränder von Wasserläufen, die Quellgebiete und Ränder von Mooren sind aber auch auffallende Pflanzen gebunden. Eine der wichtigsten ist der Sudeten-Eisenhut (*Aconitum plicatum*), der ein Endemit der Böhmisches Masse ist und nur in unseren Grenzgebirgen wächst.

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für
regionale Entwicklung
Evropský fond pro
regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern –
Tschechische Republik
Česká republika –
Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

Přírodovědecká
fakulta
Faculty
of Science

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Staatliche
Naturwissenschaftliche
Sammlungen Bayerns

florasilvaegabretae.eu